

Plaatsingslijst van stukken behorende tot het archief van J. de Jong

Levensjaren 1872-1928

Jaren van de collectie 1882-1981

samenstelling: Bert Kraan

Collectie HDC | Protestants Erfgoed
Bibliotheek Vrije Universiteit Amsterdam
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam

Collectie nummer: 687
april 2024

Inleiding

Jan de Jong werd op 29 maart 1872 te Rotterdam geboren, waar zijn vader een zaak in zuivelproducten had.. Het gezin telde 2 jongens en 3 meisjes.

Na de lagere school en de zgn. Fransche school deed hij met succes toelatingsexamen voor het Gymnasium Erasmianum. Zijn gymnasiumtijd was succesvol. Hij blonk uit als leerling: zo liet zijn leraar Grieks hem meermalen thema's van medeleerlingen nazien en van een cijfer voorzien.

In 1890 begon hij met de studie theologie aan de Vrije Universiteit, en legde in 1895 het kandidaatsexamen "magna cum laude" af. Op advies van Dr. A. Kuyper ging hij door voor het doctoraalexamen, dat hij in januari 1897 aflegde.

Reeds voor hij zijn eerste pastorie betrok hield hij zich intensief bezig met studie voor een proefschrift. Correctie-exemplaren hiervan vindt men in het archief, nrs. 34 en 35. Op 23 oktober 1898 deed hij zijn intrede als predikant van de Gereformeerde Kerk te Loppersum. Hij bleef hier tot 1911. Op 23 maart 1906 trouwde hij met Jannetta Petronella de Leeuw. Met haar kreeg hij 3 kinderen, alle te Loppersum geboren: Albertus, Cornelis en Johanna. In 1911 promoveerde hij aan de Vrije Universiteit op een kerkrechtelijk/kerkhistorisch onderwerp (zie inv. nr. 34 en 35).

Op 30 juli 1911 deed de Jong zijn intrede als predikant van de Gereformeerde Kerk te Winsum (Fr.). In deze tijd verschenen van zijn hand enkele publicaties. In Loppersum, en ook in Winsum, werd de Jong gekweld door geldzorgen. Het predikantstractement was volstrekt onvoldoende om een gezin met 3 kinderen van te onderhouden. Hierdoor zag hij zich genoodzaakt om naar andere bronnen van inkomsten uit te zien, en per 1 augustus 1919 eervol ontslag aan te vragen, wat hem door de kerkenraad van Winsum werd verleend. De vergadering der classis Franeker (waar Winsum onder viel) oordeelde echter dat de Jongs "overgang tot een andere staat des levens" in strijd was met het Woord Gods! De kwestie haalde inmiddels de regionale en landelijke pers.

Het gezin verhuisde vervolgens naar Den Haag, en de Jong schreef zich in bij de Universiteit Leiden, waar hij in 1922 de titel van meester in de rechten behaalde. Vervolgens vestigde hij zich als advocaat en procureur te Rotterdam, geassocieerd met mr. J.F.A. van der Heyden. Van 1925 tot 1928 was de Jong griffier bij het Kantongerecht te Enschede, waar hij na een korte ziekte op 22 juni 1928 op 56-jarige leeftijd overleed.

Bron:

De laatste van de kring van Rutgers : Dr. Mr. J. de Jong (1872-1928)/ D. Deddens, in: H.E.R.O.S. lustrumbundel 1925-1980,

Over het archief

Een aanzienlijk gedeelte van het archief bestaat uit ontvangen post, zowel gericht aan de Jong als aan zijn vrouw (inv.nrs. 1 t/m 25). Deze is per jaar gerangschikt.

Gewoonlijk verwijder ik drukwerk uit een archief. In dit archief bevonden zich echter krantenartikelen over predikantstractementen en de ontslagaanvraag van J. de Jong uit de periode 1906-1923. Omdat deze elders waarschijnlijk moeilijk of geheel niet vindbaar zijn heb ik ze wel in het archief opgenomen. Men vindt ze terug onder nr. 26

18 april 2024
Bert Kraan

Plaatsingslijst

- 1   Ontvangen post, 1897.
          Ontvangen post, 1898.
          1 omslag
- 2   Ontvangen post, 1899.
          1 omslag
- 3   Ontvangen post, 1900.
          1 omslag
- 4   Ontvangen post, 1901.
          1 omslag
- 5   Ontvangen post, 1902.
          1 omslag
- 6   Ontvangen post, 1903.
          1 omslag
- 7   Ontvangen post, 1904.
          1 omslag
- 8   Ontvangen post, 1905.
          1 omslag
- 9   Ontvangen post, 1906.
          1 omslag
- 10   Ontvangen post, 1907.
          1 omslag
- 11   Ontvangen post, 1908.
          1 omslag
- 12   Ontvangen post, 1909.
          1 omslag
- 13   Ontvangen post, 1910.
          1 omslag

- 14   Ontvangen post, 1911.
1 omslag
- 15   Ontvangen post, 1912.
1 omslag
- 16   Ontvangen post, 1913.
1 omslag
- 17   Ontvangen post, 1914.
1 omslag
- 18   Ontvangen post, 1915.
1 omslag
- 19   Ontvangen post, 1916.
1 omslag
- 20   Ontvangen post, 1917.
Ontvangen post, 1918.
Ontvangen post, 1919.
1 omslag
- 21   Ontvangen post, 1920.
Ontvangen post, 1921.
1 omslag
- 22   Ontvangen post, 1922.
Ontvangen post, 1923.
Ontvangen post, 1924.
1 omslag
- 23   Ontvangen post, 1925.
1 omslag
- 24   Ontvangen post, 1926.
Ontvangen post, 1927.
Ontvangen post, 1928.
Ontvangen post, 1930.
1 omslag
- 25   Brieven en briefkaarten, ontvangen van zijn broer Bertus, maart 1892 -
november 1897, 1901-1911.
1 omslag

- 26 Persdocumentatie over de hoogte van predikantstractementen en de ontslagaanvraag van J. de Jong, 1906-1923 en z.d.
Stukken en ontvangen post betreffende de ontslagaanvraag uit de predikantsdienst door J. de Jong, 1919 en z.d.
1 omslag
- 27 Stukken en rouwpost betreffende het overlijden en de begrafenis van J. de Jong, 1928 en z.d.
Rouwpost betreffende het overlijden van mevr. de Leeuw, schoonmoeder van J. de Jong, 1930-1931.
Stuk en rouwpost betreffende het overlijden van dhr. de Leeuw, schoonvader van J. de Jong, 1932 en z.d.
Stukken en rouwpost betreffende het overlijden van J.P de Jong-de Leeuw, echtgenote van J. de Jong, 1941 en z.d.
Stukken betreffende de herbegravenis van J.P. de Jong-de Leeuw te Enschede, 1952.
Visitekaartjes met condoleances, z.d.
1 omslag
- 28 Grotendeels handgeschreven stukken betreffende kerkelijke aangelegenheden te Loppersum, 1898-1911 en z.d.
Aantekenboekje, 1904-1905, met inliggende stukken, 1904-1905 en z.d.
Aantekenboekje, 1905, met inliggend stuk, 1905.
Aantekenboekje, 1906, met inliggend stuk, z.d.
Losse aantekeningen, z.d.
1 omslag
- 29 Stukken en correspondentie betreffende de Jongs werkzaamheden als advocaat te Rotterdam en als griffier bij het kantongerecht te Enschede, 1919, 1923-1926 en z.d.
1 omslag
- 30 Schoolrapporten Openbare school voor meer uitgebreid lager onderwijs, 1882-1884.
Stukken en schoolrapporten Erasmiaans Gymnasium, 1884-1890.
Stukken en correspondentie betreffende het pensioen van J. de Jong, 1911 en 1925-1926.
Correspondentie van J. de Jong met zijn vrouw, 1914-1915.
Handgeschreven stukken betreffende de gymnasiumtijd van Bertus de Jong, zoon van J. de Jong, 1920 en z.d.
Brieven van J. de Jong aan zijn vrouw, 1925.

- Fotocopie van een artikel over J. de Jong in H.E.R.O.S. Lustrumbundel 1925-1980, van de hand van D. Deddens, 1980, en correspondentie hierover tussen Deddens en C. de Jong, zoon van J. de Jong, 1981.
1 omslag
- 31 Gymnasiumdiploma, 1890.
Inschrijvingsbewijs Vrije Universiteit, 1890, kandidaatsdiploma Filosofie en Letteren, 1891, en kandidaatsdiploma Theologie, 1895.
Correctie-exemplaar van een stuk, genaamd *De zegepraal van ons geloof*, 1903.
Cahier met handgeschreven gedichten, liederen en Bijbelteksten van Albertus de Jong, 1916-1918.
Stukken betreffende de rechtenstudie te Leiden, 1919-1923.
Handgeschreven stuk (onvolledig) betreffende de Reformatie, z.d.
1 omslag
- 32 *Classicale Regeling van de Gereformeerde Kerken in de Classis Appingedam*, 1898.
Boekje met aantekeningen, deels de classis betreffend, 1902-1903.
Boekje met handgeschreven aantekeningen, 1903.
Schrift met handgeschreven stukken, o.a. betreffende de verhouding Rome / Reformatie en de kwestie Geelkerken, z.d., met inliggende brief, d.d. 4 februari 1910, over het predikantstractement, en kerkbalansen Loppersum 1905-1910.
Boekje met aantekeningen en ingeplakte gedrukte verslagen van vergaderingen der Geref. Kerken in de classis Appingedam, 1907-1909.
Schrift met op etiket: Ideeën enz.. Bevat handgeschreven aantekeningen, 1917-1919.
Schrift met op het etiket: Boek Dr. J. de Jong, 1918-1920.
Schrift met handgeschreven brief betreffende de predikantstractementen, z.d.
1 omslag
- 33 Stukken van uiteenlopende aard, 1890-1921 en z.d.
Handgeschreven teksten, waarschijnlijk overdenkingen:
  - 1 Petrus 2: 13-14, 14 sept. 1903.
  - 1 Petrus 1: 24-25, 14 dec. ....
  - 1 Petrus 2: 4-5, 27 juni 1903.
  - Ps. 95: 7b,8a 23 nov. 1903.
  - Gen. 12: 1, 9 nov. 1903.
1 omslag
- 34-35 *De Voorbereiding en Constituering van het kerkverband der Nederlandsche Gereformeerde Kerken in de zestiende eeuw?* J. de Jong, 1911. Correctie exemplaren van de Jongs proefschrift. Het exemplaar met harde kaft heeft als ondertitel: *Historische studiën over het Convent te Wezel (1568) en de synode*

te Emden (1571). Eerste gedeelte. Bij het exemplaar met slappe kaft ontbreekt de titelpagina, maar op de omslag luidt de ondertitel: *I. Convent te Wezel.*
2 delen

36 Copie uit het notulenboek van de kerkeradsvergaderingen der Geref. Kerk te Loppersum, 28 sept. 1891 – 3 oct. 1891, in eigendom toebehorend aan dr. J. de Jong. met 3 inliggende brieven, 1898 en z.d.
Verso: aantekeningen betreffende aandelen, 1892-1905.
1 deel

37 Groenenalbum van J. de Jong, 1891-1893, met inliggende stukken, z.d.
1 deel